

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

Qo‘lyozma huquqida
UDK: 336.5:6.01(575.1)

XODJIMATOV FIRUZ ABDULLAJANOVICH

**O‘ZBEKISTONDA PLASTIK KARTOCHKALAR BILAN HISOB-
KITOBLARNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARILARI**

**5A230701 – Bank ishi (faoliyat turlari bo‘yicha) mutaxassisligida
Magistr akademik darajasini olish uchun tayyorlangan**

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar: i.f.n., dots. R.R.TOJIYEV

Toshkent – 2019

Disertatsiyada O'zbekiston Respublikasi to'lov tizimida hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali amalga oshirishning mohiyati va ahamiyati, uning ilmiy-nazariy asoslari, hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali amalga oshirish tartibi va uning tahlili o'rganilgan, xorij tajribasi va ularning istiqbollari bo'yicha amaliy takliflar ko'rsatib berilgan.

This research is devoted to the essence, scientific-theoretical basics of payments through debit cards in the payment system of the Republic of Uzbekistan. Procedures and analysis of use of debit cards in payments and foreign experiences are studied. Offers are given to develop use of plastic cards in payments.

Magistrlik dissertatsiyasi «Bank ishi» kafedrasida dastlabki himoyadan o'tgan.

1 -sonli bayonnoma «12» 06 2019 yil.

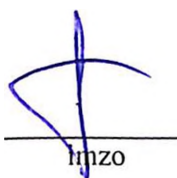
Ilmiy rahbar: i.f.n., dost. R.R.Tojiyev

imzo

sana

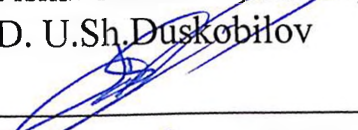
Magistr: F.Hodjimatov

imzo

sana

«Himoyaga tavsiya etiladi»
«Bank ishi» kafedrasini mudiri,
PhD. U.Sh. Duskobilov

«29» noyabr 2019 y.

Magistrlik dissertatsiyasi himoyasi 2019 yil «28» 06 soat 14 da
Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida bo'lib o'tadi.

MUNDARIJA

KIRISH	3
I BOB. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI TO‘LOV TIZIMIDA NAQD PULSIZ HISOB-KITOBLARNI AMALGA OSHIRISHNING MOHIYATI VA AHAMIYATI	8
1.1. O‘zbekiston Respublikasi to‘lov tizimida hisob-kitoblarni amalga oshirishda plastik kartochkalarning o‘rni.....	8
1.2. O‘zbekiston Respublikasi to‘lov tizimida hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali amalga oshirishning nazariy va huquqiy asoslari.....	15
I bob bo‘yicha xulosa.....	25
II BOB. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI TO‘LOV TIZIMIDA HISOB-KITOBLARNI PLASTIK KARTOCHKALAR ORQALI AMALGA OSHIRISH TARTIBI VA UNING TAHLILI	28
2.1. O‘zbekiston Respublikasi to‘lov tizimida hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali amalga oshirish tartibi va ularning turlari.....	28
2.2. TIF Milliy banki faoliyatida plastik kartochkalar bo‘yicha operatsiyalar amaliyoti va ularning tahlili.....	33
2.3. Milliy to‘lov tizimini takomillashtirish imkoniyatlari tahlili.....	49
II bob bo‘yicha xulosa.....	53
III BOB. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI TO‘LOV TIZIMIDA HISOB-KITOBLARNI PLASTIK KARTOCHKALAR ORQALI AMALGA OSHIRISHDA XORIJ TAJRIBASI VA ULARNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	54
3.1. O‘zbekiston Respublikasi to‘lov tizimida plastik kartochkalar bilan hisob-kitoblarni amalga oshirishning xorij tajribasi.....	54
3.2. O‘zbekiston Respublikasi to‘lov tizimida hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali amalga oshirishni takomillashtirish.....	59
III bob bo‘yicha xulosa.....	70
XULOSA VA TAKLIFLAR	72
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI	76
ILOVALAR	79

KIRISH

Tadqiqot mavzusining dolzarbligi va asoslanishi. Iqtisodiyotning erkinlashuvi sharoitida tijorat banklari muassasalarining keng tarmoqqa ega bo'layotganligi, o'z navbatida, mijozlarga sifatli bank xizmatlari ko'rsatish, ularning bank xizmatiga bo'lgan ehtiyojlarini to'liq qondirish va tijorat banklari o'rtasidagi raqobat muhitini kuchayishiga imkon bermoqda.

Mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek: “Bugungi kunda O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning natijasi jahondagi yetakchi xalqaro reyting agentliklari tomonidan e'tirof etilayotganini alohida ta'kidlash lozim.”¹

Respublikamizda bugungi kunda davlat va jamiyat qurilishi tizimini tubdan takomillashtirishga doir beshta yo'nalishni o'z ichiga olgan «O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida»gi Farmoni² qabul qilinishi, ushbu muhim hujjat ijro mexanizmini namunali tarzda yo'lga qo'yish, uni amalga oshirishda samaradorlikni ta'minlash yuzasidan tegishli vazirlik va tuzilmalar keng ko'lamli sa'y-harakatlar olib borishni talab etmoqda.

O'zbekiston Respublikasida hozirgi davrda amalga oshirilayotgan tub iqtisodiy islohatlarning bosh maqsadi mamlakatimiz iqtisodiyotida to'lov tizimida hisob-kitoblarni plastik kartochkalar orqali takomillashtirishdan iborat.

Yurtimizda bank tizimini yanada isloh etish, aholining banklarga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng qo'llagan holda banklarda plastik kartochka xizmatlarining turi va ko'laminii kengaytirish bo'yicha tizimli chora-tadbirlarni amalga oshirish mamlakatimiz to'lov tizimida naqd pulsiz hisob-kitoblarni rivojlantirish vazifalaridan biri hisoblanadi.

Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yilning asosiy yakunlari va 2017 yilda O'zbekistonni ijtimoiy-

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. //Xalq so'zi gazetasi 29.12.2018y.

²O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. //O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – Toshkent, 2017. №6, 70 mod.